

YABANCI DİL ÖĞRENMEDE SORUNUN CEVAPLANMASINA İLİŞKİN GÜVEN DUYGUSU VE İŞARET TARAMA KURAMI KULLANILARAK YAPILAN BİR İNCELEME

Mustafa Zülküf ALTAN*

ABSTRACT: In this study, a group of English Preparation School students' performance on a listening test, which attempts to discover the relationship between correctness in answering and accuracy in judging the correctness/incorrectness of answers they had chosen was investigated. After choosing their answers, students were also asked to indicate on a 5-point scale how confident they were of the correctness of the answer. In order to find out the nature of differences among learners' performances, some analytic procedures from the Theory of Signal Detection were applied. Although some of the test scores were alike, the results showed that there could be considerable differences in individual performances. These differences were demonstrated and discussed in terms of self monitoring ability and confidence.

KEY WORDS: *EFL, confidence, signal detection*

ÖZET: Bu çalışmada, bir grup İngilizce Hazırlık Okulu öğrencisinin bir dinleme testine verdikleri cevapların doğruluğu ile cevaplarını doğruluk/yanlışlık açısından değerlendirmelerindeki doğruluk derecesi arasındaki ilişki araştırılmıştır. Cevaplarını seçtikten sonra, öğrencilerden verdikleri cevabın doğruluğundan ne kadar emin olduklarını 5 seviyeli bir cetvelde işaretlemeleri de istenmiştir. Öğrenciler arasındaki performans farklılıklarının doğasını ortaya çıkarmak için, öğrencilerin verdikleri cevaplara İşaret Tarama Kuramı'na ait bazı çözümsel işlemler uygulanmıştır. Bazı öğrencilerin puanları aynı olmasına rağmen, yapılan çözümler bireysel performanslar arasında farklılıklar olabileceğini göstermiştir. Bu farklılıklar, kendi kendini kontrol etme yeteneği ve güven açılarından ele alınmış ve tartışılmıştır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: *İngilizcenin yabancı dil olarak öğrenimi, güven, işaret tarama*

1. GİRİŞ

Benlik saygısının insan davranışı üzerinde en yaygın etkiye sahip unsurlardan biri olduğu uzun yıllardan beri bilinmektedir [1]. Kişilik etkenlerinin güdüsel etkenlerle ilişkili olduğu ve kendine güvenen veya güvenli kişinin, edinimi daha çok cesaretlendireceği ve böylelikle de daha düşük bir filtreye sahip olacağı öne sürülmüş; Yüksek benlik saygısına sahip bir kişinin kendini daha rahatlıkla aşacağı, daha az etki altında kalacağı ve egosunun kuvvetinden dolayı, yabancı dil öğrenirken yapması gereken hataları kendi egosuna daha az tehlike oluşturacak bir oranda yapacağı öne sürülmüştür [2]. Yapılan bir çalışmada, küresel, dürumsal ve hedef adlı üç tür benlik saygısının, Amerikan kolej öğrencilerinin Fransızca sözlü üretimleri üzerindeki etkileri incelenmiş ve her üç seviyenin de Fransızca 101 öğrencilerinin performansları ile belirgin bir şekilde ilişkide olduğu bulunmuştur. Ancak en yüksek ilişki, hedef benlik saygısı ile sözlü performans arasında görülmüştür [3].

Kendine güvenin yabancı bir dili öğrenme ve kullanmadaki rolü, genel dil öğrenme kuramları içinde ve dil öğrenme sürecinde edinilen tecrübelerin açıklanmasında da önemli bir etken olarak belirtilmektedir. İyi öğrencilerin sahip olduğu "sağlıklı kendine güven" öğrencileri kendilerini zor duruma sokacak hataları düşünmekten alıkoymaktadır [4]. Kişinin kendisi hakkındaki düşünceleri ne kadar yüksek ise, İngilizcenin ikinci dil olarak öğrenimi alanındaki başarısının da o kadar yüksek olduğu sonucu çıkarılmıştır [5]. Aynı etkenin, öğrencilerin daha az çekingen olmalarını sağladığı ve dil öğrenme sürecinde yapmaları gereken

* Yrd. Doç. Dr. Mustafa Zülküf Altan, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü

hataları, benliklerine daha az bir tehlike olarak görmelerini sağladığı da düşünülmektedir [2]. Ayrıca, kendine güven, öğrencilerin edinimini veya yararlı bilgi edinimini cesaretlendirdiği için “duyuşsal filtrenin” önemli bir bölümünü oluşturmaktadır [6]. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin başarılı ve başarısız öğrenciler hakkındaki düşünceleri konusunda yapılan görüşmelerde; öğretmenlerin, sınıflarındaki zayıf öğrencilerin kendine güvenlerinin eksik olduğunu bildirdikleri aktarılmaktadır [7]. Pek çok diğer araştırmacı da kendine güvenin dil öğrenme sürecindeki öneminden bahseder [8,9,10].

Bu arada üzerinde araştırmalar yapılan “sakınma” olgusunun, öğrencinin belli bir yapıyı kavraması esnasındaki güven duygusuyla, bir şekilde, ilişki içinde olduğu ortaya çıkarılmıştır [11]. Adı geçen çalışma, yapılan bu çalışmaya iki açıdan ışık tutmaktadır. Bunlardan ilki, güven duygusunun genel kişilik özelliği olarak algılanmasından kaynaklanan belirsizlik, ancak araştırılan olgunun öğrencinin öğrendiği dil hakkındaki bilgisi ile sınırlandırılarak sakınılabılır. İkinci önemli nokta ise, araştırmacının materyallerinde, dili genel olarak kullanmaktan ziyade, öğrencilerin belli bazı dilbilim özelliklerini kullanmaları ile ilgili güvenlerini “kesinlikle emin değilim” ile “kesinlikle eminim” arasında değişen 5 basamaklı bir cetvel yoluyla ölçmeyi deneyerek bir şans yaratmasıdır [12].

Kendine güvenin derecelendirilmesinde kullanılan bu tür bir format, aynı zamanda anadili İngilizce olan duyma özüllü kişilerin konuşulanları algılama becerilerini değerlendirmede de kullanılmış bir yöntemdir. Öğrencinin kelime tanıma testinden aldığı notun yüzde ile ifade edilmesi, dinleyicinin iletişim esnasında yaşadığı zorlukları rapor etmesiyle belirgin bir ilişkide olmadığını farkına varılmış ve güven duygusunun derecelendirilmesiyle, dinleyicilerin sözlü iletişimlerini anlamalarındaki belirsizliklerin tesbit edilebileceği, bunun da konuşulanları algılama konusundaki bilgilerimize yeni bir boyut kazandırılabileceği öne sürülmüştür [13]. Duyma özüllü bu insanların konuşulanları anlamaları sırasında karşılaştıkları zorlukları, bazı

bakımlardan, yabancı dil öğrenenlerin karşılaştıkları zorluklara benzetebiliriz. Eğer bir dinleyici verilen mesajı doğru olarak algılar fakat bu algılamayı yaparken kendine güveni çok az ise, bu şahıs mesajı yanıt vermeyi, verilen mesajı tekrar ettirinceye veya fazladan açıklama isteyinceye kadar reddeder veya yanıt verip vermeme konusunda tereddüt edebilir. Diğer taraftan bir diğer dinleyici verilen mesajı yanlış anlayabilir fakat kendine güveninin yüksek olması kendisini bu algılamaya yanlış olduğu konusunda yanıltabilir ve sonucunda yanlış bir cevap verebilir. Her iki durumda da bu iki dinleyici muhtemelen iletişim zorlukları çekecek ancak kendine güvenin rolü araştırılmazsa, bu zorlukların kaynağı anlaşılamayacaktır.

2. ÇALIŞMANIN AMACI

Bütün bunların ışığında, kendine güvenin, bir grup İngilizce Hazırlık Okulu öğrencisinin 25 maddeden oluşan bir dinleme testindeki performansları üzerindeki rolünü tesbit etmeye yönelik bir çalışma yapılmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken çok önemli bir konu, öğrencinin doğru seçeneği işaretlemesinin bilgiyi, yanlış seçeneği işaretlemesinin de bilgi eksikliğini yansıttığı genel kanısının geçerliliği ile ilgilidir. Bu bakımdan bazı öğrencilerin kendine güven dereceleri ne olursa olsun doğru seçeneği işaretledikleri veya kendine güvenlerinin derecesi çok yüksek olduğu halde yanlış seçeneği işaretleyip işaretlemedikleri ortaya çıkarılmak istenmiştir. Daha önce İngilizce öğrenen Japon öğrenciler üzerinde yapılmış benzer bir çalışmada elde edilen sonuçların İngilizcenin yabancı dil olarak öğrenildiği ülkemiz içeriğinde de aynı sonuçları verip vermeyeceği de araştırmanın bir başka nedenini oluşturmaktadır. Böylesi bir sonucun ortaya çıkarılabilmesi, ister istemez bizim test sonuçlarını yorumlama yöntemimiz üzerinde etkili olacaktır [13].

Bu çalışmada düşünülen bir diğer amaç ise, bireylerin iletişim esnasında ve dil öğrenme sürecinde karşılaştıkları belirsizliklerle nasıl başa çıktıklarını anlayabilmemize yardımcı olan [12] İşa-

Öğrencilerin doğru seçeneği işaretlediklerinde, bilgilerinden emin olduklarının algılamasının bir belirtisi, kendine güven ortalamasının 4.80 (corn/coin) olduğu ve bütün öğrencilerin doğru olarak işaretlediği 20. Maddede görülebilir. Verilen maddenin sorun yarattığı durumlarda farklı etkiler görülebilir. Yine öğrencilerin tamamının doğru olarak işaretledikleri 13. Madde'nin (pear/bear) kendine güven ortalaması 4.65'dir. Bu durum kısmen daha düşük kendine güven ortalamalarının da doğru cevaplara eşlik edebileceğini gösteren bir örnek olarak ele alınabilir. Bu durum, ayrıca öğrencilerin bilgilerinin doğruluğu konusundaki şüphelerini yansıtmaktadır sonucuna varmamıza neden olabilir. Bu olguyu **güven duymadan doğru cevaplama** olarak tanımlayabiliriz [13].

Karşı eğilimi gösteren sonuçlar daha da ilginçtir. Testteki 6 madde de yanlış cevapların güven ortalaması, doğru cevapların ortalamasından ya daha yüksek ya da aynı orandadır. Bu örüntüyü gösteren en iyi örnek, 16 öğrencinin 3.68 kendine güven ortalamasıyla doğru ve 4 öğrencinin 4.25 kendine güven ortalamasıyla yanlış işaretlediği 18. Madde de (shirt/short) görülebilir. Bu tür durumlarda, öğrencilerin, bilgileri konusundaki algılamalarının oldukça yanlış yönlendirici olduğu düşünülebilir. Bu durum kendine güven olmadan doğru cevaplama örneği teşkil ederken, aynı zamanda **kendine güvenin yüksek olduğu yanlış cevaplama da** örnek teşkil eder [13]. 21. Madde de (bra/brow) yanlış cevaplayan 9 öğrencinin güven ortalaması 4.11 (doğru olarak cevaplayan 11 öğrencinin 3.90 güven ortalaması ile kıyaslandığında) olarak görülmektedir. Bu tür bulgular, bazı öğrencilerin bazen tesbitlerinde doğru olduklarından çok "emin" olduklarını belirtmelerine rağmen, yanlış olduklarını göstermesi bakımından özellikle rahatsızlık yaratabilir.

4.2. Tartışma

Görüldüğü gibi bir test maddesini cevaplar-ken doğruluk ve soruyu cevaplamak kendine güven arasında direk bir ilişki olduğu kanısı pek ge-

çerli değildir [13]. Öğrenciler bir testte yanlış bir seçeneği seçtiklerinde, bizler normal olarak onların test maddesinde bulunan dilbilim özelliğini gözden geçirmeleri gerektiğini düşünmekteyiz. Ancak, eğer öğrenciler yanlış seçeneği tamamen "yanlış" güvenle seçmişlerse, o dilbilim konusu ile bazı sorunlarının olduğunu kabul etmeye hazır olmayabilir veya isteksiz olabilirler. Eğer öğretmenler, öğrencilerin hedef dildeki belirli bir konu hakkındaki bilgileri konusundaki algılamalarını belirleyebilecek bir yol bulabilirlerse, öğrencilerde "yanlış" güvene neyin neden olduğunu ortaya çıkarmak için daha iyi bir konumda olabilirler ve sonuçta öğrencinin gereksinimleriyle daha etkin bir şekilde ilgilenebilirler. Diğer taraftan, eğer doğru cevaplar üzerindeki güven derecesinin düşük olduğunu ortaya çıkarırsak, öğrencilerin hedef dilde sorulan bir konuyu bildiklerini sanmak yerine, öğrencilerden o konuyu tekrar etmeleri gerektiğini isteyebiliriz. Bu bağlamda, öğrencileri bir testi tamamladıktan sonra, doğru cevapları bilseler bile, emin olmadıkları maddeler üzerindeki şüphelerini dile getirmeleri konusunda cesaretlendirebiliriz [13]. Takdir edileceği gibi, biz öğretmenler, genellikle, öğrencilerin yanlış cevapları üzerinde durmakta, doğru cevaplarını ise tamamen bilgilerinin bir sonucu olarak kabul ettiğimizden üzerinde hiç durmamaktayız.

5. KATILIMCI ANALİZİ

Önceki bölümdeki gözlemler bir testteki maddeler üzerinde öğrencilerin bir grup olarak performanslarına bakılarak yapılmıştı. Ancak elimizde bireylerin testin tamamı üzerindeki performansları ile ilgili bilgi de mevcuttur. İşaret Tarama Kuramı içinde geliştirilen bazı çözümsel yöntemler yoluyla, bireylerin performansları konusunda bazı önemli bilgilere ulaşabiliriz. Bu performanslara hem bireylerin bilgilerinin doğruluğu konusundaki algılamalarına (kendi kendini izleme yeteneği) hem de derecelendirme cetvelini kullanırken cevaplama eğilimleri açısından bakabiliriz (yüksek yada düşük kendine güven eğilimi). Yapılan iş-

lemelerin daha iyi anlaşılabilmesi için işaret Tarama Kuramında kullanılan yöntemler konusunda ön bilgi verilmesi gerekmektedir.

6. İŞARET TARAMA KURAMI'NIN UYGULANMASI

İşaret Tarama Kuramı'nın ortaya atılmasından hemen sonra, bu kuram bir dinleyicinin konuşma dürtülerine karşı verdiği cevapların tarif edilmesinde kullanılmaya başlanmıştır [12]. İşaret tarama hedefinde olduğu gibi, amaç bir dinleyicinin doğruluk performansını ve karar kriterini sayısal olarak, bağımsız bir şekilde belirlemektir.

Bu çalışmada, öğrencinin performansı konusundaki güvenini tesbit etmek için bir sınıflama işlemi kullanılmıştır. Alternatif olarak, katılımcının bir test maddesini cevapladıktan sonra verdiği cevabın doğruluğundan ne derece emin olduğunu gösteren iki dereceli bir karar verme işlemi de kullanılabilir. İşaret Tarama Kuramı'na bağlı oluşturulan bir planlamada, ikili karar işlemi için 4 muhtemel sonuç bulunmaktadır. Bunlar:

1. İsbet (hit): Dinleyici test maddesini doğru olarak tesbit eder ve bu tesbiti doğru olarak yargılar.
2. Kaçırma (miss): Dinleyici test maddesini doğru olarak tesbit eder, ancak bu tesbiti yanlış olarak yargılar.
3. Doğru reddetme (correct rejection): Dinleyici test maddesini yanlış olarak tesbit eder ve bu tesbiti yanlış olarak yargılar.
4. Yanlış alarm (false alarm): Dinleyici test maddesini yanlış olarak tesbit eder, ancak bu tesbiti doğru olarak yargılar [12].

Bu dört çıkarım Tablo 2'de ikili matriks şeklinde gösterilebilir.

Tablo 2. Performansın 2x2 Dürtü-Yanıt Matriksinde Değerlendirilmesi

Tesbit Etme	Yargılama	
	Doğru	Yanlış
Doğru Yanlış	İsbet Yanlış Alarm	Kaçırma Doğru Reddetme

Öğrencinin sadece yargılarının doğruluğunu değerlendirirsek, "isabetler" ve "doğru reddetmeler" den oluşan iki tür doğru; yargılarının yanlışlığını değerlendirirsek, "kaçırmalar" ve "yanlış alarmlar" den oluşan iki tür yanlış cevabın bulunduğunu görürüz. Buradan, kendine güvenen bir katılımcının, yüksek oranlarda isabet ve yanlış alarm (doğru yargılama) sahip olurken, kendine güveni daha az olan bir diğer katılımcının yüksek oranlarda kaçırma ve doğru reddetmeye (Yanlış yargılama) sahip olacağını tahmin edebiliriz. Bu açıklamayı açmak istersek, kendine güveni yüksek olan bir katılımcıyı, isabetlere büyük değer veren ve isabet kaydetmek için yanlış alarmları riske eden biri olarak; kendine güveni olmayan bir diğer katılımcıyı da yanlış alarm gerçekleştiriminin maliyetinin yüksek olduğunu düşünen ve sonuç olarak yanlış alarmlardan kaçınmak için isabetleri feda eden biri olarak tanımlayabiliriz [13].

Yukarıdaki değerlendirmelerden yola çıkarak isabetlerin ve yanlış alarmların olasılığını aşağıdaki gibi tarif edebiliriz [12].

$$\text{İsbet Olasılığı} = O(I) = \frac{\text{isabet sayısı}}{\text{Doğru cevapların toplam sayısı}}$$

$$\text{Yanlış Alarm Olasılığı} = O(YA) = \frac{\text{Yanlış alarm sayısı}}{\text{Yanlış cevapların toplam sayısı}}$$

Şimdi de isabet ve yanlış alarm oranlarının derecelendirme cetvelindeki bilgilerden nasıl elde edileceğini inceleyelim. Daha önce tarif edildiği gibi derecelerin tablosu iki'ye beş bir matriks gerektirmektedir. Bu durum aynı doğru ve yanlış sayısına sahip iki katılımcının örnek olarak verildiği Tablo 3 ve 4'de görülebilir.

Tablo 3. Derecelendirme cetvelindeki bilginin 2x5 matrisle gösterilmesi

	Derecelendirme					
Tesbit	5	4	3	2	1	Toplam
Doğru	14	4	2	0	0	20
Yanlış	1	2	1	1	0	5
O(İ)	0.70	0.90	1.00	1.00	1.00	
O(YA)	0.20	0.60	0.80	1.00	1.00	

Not: Bu değerler çalışmadaki 1. Katılımcıya aittir.

Tablo 4. Derecelendirme cetvelindeki bilginin 2x5 matrisle gösterilmesi

	Derecelendirme					
Tesbit	5	4	3	2	1	Toplam
Doğru	12	3	2	2	1	20
Yanlış	0	1	2	1	1	5
O(İ)	0.60	0.75	0.85	0.95	1.00	
O(YA)	0.00	0.20	0.60	0.80	1.00	

Not: Bu değerler çalışmadaki 4. Katılımcıya aittir.

Tablo 3'deki isabet ve yanlış alarm oranları aşağıdaki formüllerin uygulanması sonucunda elde edilmiştir (12).

$$O(\dot{I}) = \frac{\text{5. kategorideki doğru cevapların sayısı}}{\text{doğru cevapların toplamı}}$$

Aynı yolla yanlış alarm oranları da elde edilir.

$$O(YA) = \frac{\text{5.kategorideki yanlış alarmların sayısı}}{\text{yanlış cevapların toplamı}}$$

Yukarıdaki işlemleri Tablo 3'de gösterilen örneğe uygularsak;

$$O(\dot{I}) = 14/20 = 0.70 \text{ ve } O(YA) = 1/5 = 0.20$$

elde edilir.

Bu işlemlerden sonra, katılımcının daha gevşek bir kriter kullandığı varsayımıyla; yani katılımcı, kategori 4'e eşit veya 4'den büyük derecede güvene sahip ise cevabın doğru olarak değerlendirildiği yeni bir formül geliştirilmiştir. Bu durumda O(İsabet) ve O(Yanlış Alarm) katlamalı matris yoluyla tanımlanır. Tablo 3'deki değerler aşağıdaki formülden yararlanarak elde edilmiştir.

$$O(\dot{I}) = \frac{\text{4. ve 5. Kat. doğ. cev. sa.}}{\text{doğru cevap toplamı}} = \frac{18}{20} = 0.90$$

$$O(YA) = \frac{\text{4. ve 5. Kat. yan. cev. sa.}}{\text{Yanlış cev. ort.}} = \frac{3}{5} = 0.60$$

Bu uygulama, birbirini takip eden her doğru ve yanlış yargı derecesine uygulanır. Dikkat edilmesi gereken bir konu, 1. kategorinin altındaki isabet ve yanlış alarm oranlarının sürekli 1.00'e eşit olması gerektiğidir [13].

Bu arada katılımcının performansının doğruluğunu sayısal olarak tesbit etmemize yarayacak bir diğer değer de O (D) ile gösterilen Olasılık (Doğruluk)'tur. Bu değer öğrencinin bir test maddesine veya sözlü olarak verdiği bir cevabı yargılama yeteneğini temsil eder. Bu yeteneği "kendi kendini izleme yeteneği" olarak adlandırabiliriz. Bu değerın hesaplanabilmesi için McNicol [16] tarafından bulunan ve Yanz, [12]'da verilen aşağıdaki formülü kullanmamız gerekmektedir.

$$O(D) = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{N+1} [O_i(YA) - O_{i-1}(YA)]$$

Bu formülden yola çıkarak Tablo 3'deki katılımcının O(D)'sini şöyle hesaplayabiliriz.

$$O(D) = \frac{1}{2} [(0,20 - 0) (0,70 + 0) + (0,60 - 0,20) (0,90 + 0,70) + (0,80 - 0,60) (1,00 + 0,90) + (1,00 - 0,80) (1,00 + 1,00) + (1,00 - 1,00) (1,00 + 1,00)]$$

Performansın doğruluğunu tanımlayan Olasılık (Doğruluk) değerine ilaveten, katılımcının kendi kendini kontrol etme yeteneğinin doğruluğundan bağımsız olan ve katılımcının direk olarak yüksek veya düşük kendine güven derecesine karşı olan eğilimini tesbit etmemize yarayacak ikinci bir değer elde edebiliriz. E (Eğilim) olarak adlandıracağımız bu değer, O(İ) ve O(YA) toplamlarının 1.00 'e eşit olduğu oranlama cetvelininin değerini oluşturur. Bu değerın hesaplanabilmesi için yine McNicol [15] tarafından bulunan ve Yanz [12]'da verilen aşağıdaki formülü kullanmamız gerekmektedir.

$$E = \frac{1 - O_A(\dot{I}) - O_A(YA)}{O_{\dagger}(\dot{I}) + O_{\dagger}(YA) - O_A(\dot{I}) - O_A(YA) B + K_1}$$

Formülde yer alan B kategori ünitelerindeki yukarı ve aşağı kategoriler arasındaki basamak büyüklüğünü göstermekte ve genellikle 1.00 olarak alınmaktadır. Formülde yer alan K1 ise kategori ünitelerindeki düşük kategorinin değeridir. Bu formülden yola çıkarak, Tablo 3'deki katılımcının E değerini şöyle hesaplayabiliriz.

$$E = \frac{1 - 0,70 - 0,20}{0,90 + 0,60 - 0,70 - 0,20} 1 + 1$$

7. SONUÇLAR

Her katılımcının performansına ait sonuçlar tablo 5'de özetlenmektedir. Birinci sırada katılımcıların testten aldıkları puanların yüzdeleri yer almaktadır. İkinci sırada, daha önce tanımlandığı gibi, katılımcıların O(D) değerleri ve üçüncü sı-

rada da her katılımcının yüksek veya düşük soruya verdiği cevabın doğruluğuna ilişkin kendine güvene karşı olan yüksek veya düşük eğilimlerini ifade eden E değeri yer almaktadır. Bu çalışmada yapılacak analizler ve açıklamalar açısından, eğer E değeri 1.33'den büyük ise yüksek kendine güvene doğru bir eğilimin, 1.33'den küçük ise düşük kendine güvene doğru bir eğilimin olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Test notları, kendi kendini izleme ve güven

Katılımcı	% Doğru	O(D)	E
K1	80	.78	1.17
K2	76	.53	1.93
K3	88	.69	1.89
K4	80	.83	2.14
K5	76	.78	1.34
K6	80	.51	.87
K7	84	.65	1.20
K8	60	.79	1.81
K9	68	.55	1.43
K10	76	.73	.97
K11	76	.83	.99
K12	80	.72	1.18
K13	60	.60	2.21
K14	68	.68	1.63
K15	56	.79	1.23
K16	72	.62	.89
K17	76	.66	1.10
K18	80	.51	.56
K19	76	.54	.32
K20	60	.57	1.74

7.1 Tartışma

Test sonuçlarının yorumlanmasında sürekli olarak aynı puanı alan öğrencilere aynı performansı göstermiş gibi davranılması gerektiği düşünüldüğünden, Tablo 5'deki sonuçlardan yararlanarak aynı puanı almış katılımcıları karşılaştırmak sanırım faydalı olacaktır. Öncelikle Tablo

5’de verilen yüzdelerle göre 60 alarak ortalamasının (74) altında kalan iki katılımcının durumuna yakından bakalım.

Katılımcı	%doğru	O(D)	E
K8	60	.79	1.81
K13	60	.60	2.21

Yukarıdaki değerlere göre, K13 bu testteki kendine güveni oldukça yüksek olmasına rağmen, kısmen daha zayıf bir kendi kendini kontrol etme yeteneği göstermektedir. Diğer taraftan, K8 tam tersi bir profil çizmektedir. Bu katılımcının, kendine güveni daha düşük olmasına rağmen, daha yüksek kendi kendini kontrol etme yeteneğine sahiptir. Bunu açmak gerekirse, K13’ün, hata yaptığının farkında olmayan, kendine aşırı güvenen biri olduğu söylenilebilir. Diğer taraftan, K8, ne zaman doğru, ne zaman hatalı olduğunu daha iyi kontrol edebilme yeteneğine sahip olmasına rağmen, kendine güveni fazla değildir. Bu tür bir öğrenciyi, kendine güveni fazla olmayan ve hata yaptığının farkında olduğundan, hedef dili kullanmak için risk almayan biri olarak tanımlayabiliriz. Böylesi spekülasyon bir değerlendirmenin geçerli olup olamayacağı tartışmaya açık olsa dahi, bu iki katılımcının kendi kendini kontrol etme ve cevaplama ön yargıları konusundaki performansları oldukça farklı eğilimler sergilemektedir. Eğer bu öğrencilerin sadece testten aldıkları puanlarına baksak, her iki öğrencinin 60 alarak aynı performansı gösterdiklerini düşünebiliriz. Şimdi de ortalamasının (74) üzerinde alan katılımcılardan birinin durumunu inceleyelim.

Katılımcı	%doğru	O(D)	E
K1	80	.78	1.17
K4	80	.83	2.14
K2	76	.53	1.93
K19	76	.54	.32

Dikkat edileceği gibi, ilk çift, K1 ve K4 aynı test puanına sahip ve birbirine yakın kendi kendini kontrol etme yeteneğine sahipler. Ancak

K1’deki bu yüksek kendi kendini kontrol etme yeteneği, yüksek kendine güvenle desteklenmezken, K4’deki yüksek kendi kendini kontrol etme yeteneği, yüksek kendine güvenle uyum göstermektedir. Bu durum da bu katılımcının ne zaman hata yaptığının farkında olduğu izlenimini verebilir. K1’in kendine güveni ne zaman doğru cevapladığı veya ne zaman hata yaptığının farkında olan yeteneğinden kaynaklanmamaktadır. Bu farklılığın spekülasyon bir yorumu, K4’ün 80 puanının, K1’in 80 puanıyla kıyaslandığında, teste değerlendirilmek istenen dil öğelerine ait yeteneğin daha belirgin bir yansıması olduğudur [13].

İkinci çiftte ise, yine aynı puanı alan ve hemen hemen aynı kendi kendini kontrol etme değerine sahip iki katılımcı, kendine güvenleri konusunda çok büyük farklılıklar göstermektedir. K2 cevaplarında oldukça yüksek kendine güven sergilerken, K19 çok daha düşük kendine güven sergilemektedir.

8. GENEL SONUÇ

Bu çalışma, daha önce yapılan benzer çalışma gibi, sınırlı da olsa, yabancı dil öğrenenlerin bir dinleme testindeki performanslarından sadece doğru ve yanlış tanımlamaların ötesinde, incelenmesi gereken başka gerçekler olduğunu göstermeyi başarmıştır. Öğrencilere verdikleri cevaplardan ne kadar emin olduklarını belirtme fırsatı sağlayarak hem yanlış güvenle yanlış cevapları seçen hem de seçtikleri doğru cevabın teste istenilen dilbilim ögesini güvenli tanımlamalarından kaynaklanmadığını daha iyi tesbit etme şansına sahip olacağız [13]. Ayrıca bu çalışma ile, İşaret Tarama Kuramı’na ait bazı çözümsel yöntemleri uygulayarak öğrencinin kendi kendini kontrol etme yeteneği ile kendine güveni arasındaki ilişkiyi tesbit etmenin de başarılı olduğuna inanıyorum. Kısacası, bu çalışmada bir başka alanda ortaya atılan bir kuramdan yararlanarak bir konuya açıklık getirilmeye çalışılmış ve oldukça sınırlı sayıdaki katılımcı ile yapılan bir araştırmanın sonuçları sunulmuştur. Elde edilen sonuçların, bir başka içerikte yapılan benzer çalışmanın [13] sonuçlarıyla büyük oranda

örtüşmesi, yapılan çözümlerinin güvenilirliğini kanıtlamaya da yardımcı olmuştur. Daha geniş katılımcı ile yapılacak benzer çalışmaların hem önemli bir duyuşsal değişken olan kendine güvenin, yabancı dil öğrenme sürecindeki rolü hakkında daha geniş kapsamlı bilgiye sahip olmamıza hem de İşaret Tarama Kuramına ait çözümsel yöntemlerin test sonuçlarına uygulanmasının getireceği bazı yeni katkılar olacağı düşüncesindeyim. Böyle bir yaklaşımın bireysel farklılıklara daha fazla değer verilmesine ve bu farklılıkların kişilerin gelişimine katkıda bulunacak bir şekilde kullanılabilmesine inanıyorum.

KAYNAKÇA

1. Coopersmith, S. "The Antecedents of Self Esteem", San Francisco, California: W.H. Freeman, (1967).
2. Brown, H.D. "Cognitive and affective characteristics of good language learners", Paper presented at the Los Angeles Second Language Acquisition Research Forum, UCLA, February, (1977).
3. Heyde, A. "The relationship between self esteem and the oral production of an L2", **Unpublished Doctoral Dissertation**, The University of Michigan, Ann Arbor, Michigan, (1979).
4. Beebe, L.M. "Risk-taking and the language learner", In **Classroom Oriented Research In Second Language Acquisition**, ed. H.W. Selinger and M.H. Long. Rowley, MA: Newbury House, (1983).
5. Oller, J.W., Hudson, T.A., & Liu, F.P. "Attitudes & Attained proficiency in ESL: A sociolinguistic study of native speakers of chinese in the United States", **Language Learning**, 27 (1), (1977).
6. Krashen, S.D. "Aptitude and attitude in relation to second language acquisition and learning", In **Individual Differences and Universals in Language Learning Aptitude**, ed. K.C. Diller, Rowley, MA: Newbury House, (1981).
7. Naiman, N.M. Frohlich, H.H. Stern, & A. Tedesco. "The good language learner", **Research in Education Series No:7**, Toronto: The Ontario Institute for Studies in Education, (1978).
8. Chastain, K. "Affective and ability factors in second language learning", **Language Learning**, (25) 153-161, (1975).
9. Murakami, M. "Behavioral and attitudinal correlates of progress in ESL by native speakers of Japanese", In **Research in Language Testing**, ed. J.W. Oller and K. Perkins. Rowley, MA: Newbury House, (1980).
10. Parsons, A.H. "Self-esteem and the acquisition of French", In **Second Language Acquisition Studies: Series on Issues in Second Language Research**, ed. K.M. Bailey, M.H. Long and S. Peck. Rowley, MA: Newbury House, (1983).
11. Kleinmann, H.H. "Avoidance behavior in adult second language acquisition", **Language Learning**, (27) 93-108, (1977).
12. Yanz, J.L. "The application of the Theory of Signal detection to the assessment of speech perception", **Ear and Hearing**, (5) 64-71, (1984).
13. Yule, G., Yanz, J.L., & Tsuda, Atsuko. "Investigating aspects of the language learner's confidence: An application of the theory of signal detection", **Language Learning**, 35(3), 473-488. (1987)
14. Baker, A. "Ship or Sheep? An Elementary Pronunciation Course", Cambridge University Press, GB, (1981).
15. Baker, A. "Tree or Three? An Elementary Pronunciation Course", Cambridge University Press, GB, (1982).
16. McNicol, D. "A Primer of Signal Detection Theory", London: Allen and Unwin, (1972).